

ment op een aandeel is met de computer eenvoudig uit te rekenen. Het begint met het berekenen van het gemiddeld rendement over een bepaalde periode, en vervolgens de afwijkingen ten opzichte van dat gemiddelde. De gemiddelde afwijking heet de standaarddeviatie.

Standaarddeviatie is uitgedrukt als een percentage, net als het rendement. Hoe hoger de standaarddeviatie, hoe meer spreiding er is in de rendementen.

De beweeglijkheid van een beleggingscategorie of individuele belegging is een maatstaf die meestal op jaarbasis is weergegeven. Om deze te berekenen, wordt echter vaak gebruikgemaakt van

IN DE FINANCIËLE WERELD KOMT VOLATILITEIT TERUG IN ALLERLEI THEORIEËN EN RATIO'S

dagelijkse, wekelijkse of maandelijkse koersen, omdat in de jaarlijkse data veel koersbewegingen waar beleggers mee geconfronteerd worden, verloren gaan.

VOLATILITEIT EN RENDEMENT

In de financiële wereld komt volatiliteit terug in allerlei theorieën en ratio's. De beweeglijkheid van een aandeel kan bijvoorbeeld afgezet worden tegen die van de markt als geheel om het vereiste rendement te berekenen.

Beleggers zouden namelijk alleen beloofd (moeten) worden voor de volatiliteit van een aandeel in samenhang met de markt als geheel: het marktrisico. Andere risico's, zoals een

verminderde vraag naar fossiele brandstoffen en daardoor lagere inkomsten van oliebedrijven, kunnen zij verminderen door een juiste spreiding – denk aan een positie in windturbinemakers.

Let wel, meer beweeglijke aandelen geven niet automatisch ook een hoger (verwacht) beleggingsresultaat. Dit blijkt onder meer uit onderzoek van Jan de Koning, die wij interviewden in *Effect* 12 (2021). Samen met een collega becijferde hij dat aandelen met hoge volatiliteit over langere periodes slechter presteerden dan meer gelijkmatig bewegende beleggingen.

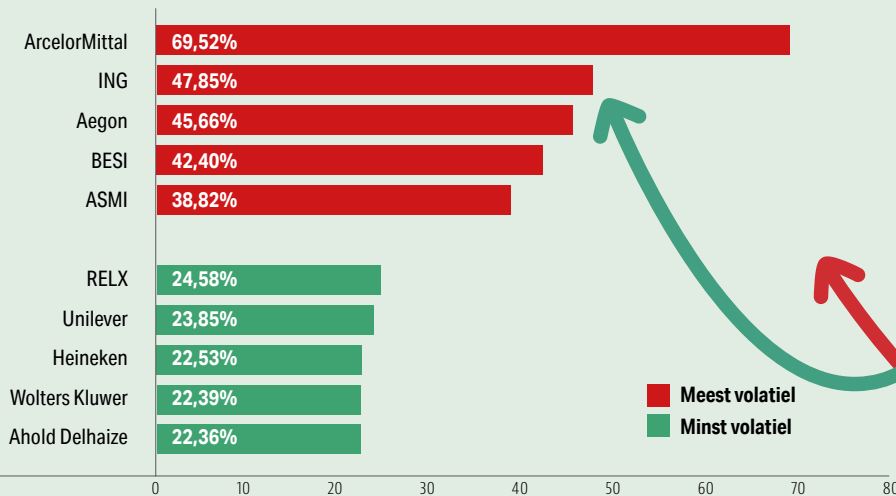
GEMOEDSRUST

Bij hoge volatiliteit stuiteren de aandelenkoersen heftig heen en weer.

Dit kan erop duiden dat er veel onzekerheid is onder beleggers. Zo is dit getal ook een maatstaf voor gemoedsrust. Wie niet tegen forse koersuitslagen kan, zal bijvoorbeeld op basis van historische gegevens niet zo snel het aandeel ArcelorMittal kopen (zie kader).

WAT ZIJN DE MEEST EN MINST VOLATIELE AANDELEN VAN DE AEX-INDEX?

De volatiliteit van aandelen kan sterk verschillen per sector en bedrijf. Wij keken naar de volatiliteit op jaarbasis over de afgelopen vijftien jaar van aandelen die nu in de hoofdindex AEX zitten.

Bron: Bloomberg. Standaarddeviatie gebaseerd op dagelijkse koersen. Aandelen die minder dan 15 jaar genoteerd zijn, zijn buiten beschouwing gelaten. **Peildatum:** 20 januari 2022.

- Beweeglijke aandelen zijn te vinden in de financiële sector en de halfgeleiderindustrie, maar staalproducent ArcelorMittal spant de kroon. De volatiliteit van de grondstofprijzen werkt daar door in de koers. Bij bedrijven in de sector consumentengoederen is de volatiliteit juist relatief laag, en dat geldt ook voor uitgevers die een stabiele inkomstenstroom genereren uit abonnementen.
- Het verleden is uiteraard geen perfecte voorspeller van de toekomst, beleggers doen er vooral goed aan, te kijken naar de achterliggende factoren die van invloed zijn op de volatiliteit.

Beleggers die het op en neer gaan van hun portefeuille willen beperken, kunnen sectoren die minder volatiel zijn dan andere overwegen in hun portefeuille. Verder zijn er lage/minimum volatiliteit-indices ontwikkeld waarin koersschommelingen kleiner zouden moeten zijn dan in de markt als geheel. Er zijn allerlei etf's te koop die deze indices volgen.